

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobců: a) N. M., b) B. N., c) T. N., d) M. N., e) A. M., a f) A. A., všichni státní příslušnost Pakistánská islámská republika, všichni zastoupeni Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2023, č. j. 21 Az 3/2023-52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutími ze dne 6. 12. 2022, č. j. OAM-1060/ZA-ZA11-HA13-R2-2018, ze dne 6. 12. 2022, č. j. OAM-1058/ZA-ZA11-HA13-R2-2018, ze dne 6. 12. 2022, č. j. OAM-1059/ZA-ZA11-HA13-R2-2018, a ze dne 6. 12. 2022, č. j. OAM-1058/ZA-ZA11-HA13-R2-2018-II, žalovaný zamítl žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného žalobami u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“). Městský soud usnesením ze dne 13. 2. 2023, č. j. 21 Az 3/2023-31, žaloby spojil ke společnému projednání a rozsudkem ze dne 23. 10. 2023, č. j. 21 Az 3/2023-52, žaloby zamítl. Plné znění napadeného rozsudku (včetně všech dále označených rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je přístupné na www.nssoud.cz a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Rozsudek městského soudu napadli žalobci (dále též „stěžovatelé“) kasační stížností, a to z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Stěžovatelé namítali, že jak jednotlivá rozhodnutí žalovaného, tak i rozsudek městského soudu jsou nepřezkoumatelná, neboť ani žalovaný ani městský soud dostatečně neodůvodnili, z jakého důvodu nelze v daném případě přistoupit k udělení mezinárodní ochrany, resp. doplňkové ochrany. Dále namítali i nedostatečně zjištěný skutkový stav. V daném případě došlo i k nesprávnému posouzení právní otázky, zejména pak ve vztahu k posouzení věrohodnosti azylového příběhu. Stěžovatelé jsou názoru, že jejich azylový příběh, jak jej vyličili v rámci řízení před žalovaným, je věrohodný. Opačné závěry žalovaného, resp. městského soudu jsou nesprávné. Z uvedených důvodů navrhli, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a spolu s ním, aby zrušil i jednotlivá rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém se ztotožnil se závěry městského soudu. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl pro její nedůvodnost, příp. odmítl jako nepřijatelnou.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro kasační soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost rovněž tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat např. tehdy, nerespektoval-li krajský (městský) soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 7 Azs 13/2014-52, či např. ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Uvedené závěry jsou aplikovatelné i po novele soudního řádu

pokračování

správního zákonem č. 77/2021 Sb. (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 2 Azs 171/2021-47, atp.).

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] V posuzované věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Městský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů. Danou věc naopak posoudil zcela v souladu s konstantní (příléhavou) judikaturou, od které kasační soud neshledal důvod se odchýlit.

[9] Ve vztahu k namítané nepřezkoumatelnosti, resp. vadnosti rozsudku městského soudu lze odkázat např. na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, či ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45, atp.). Podle názoru Nejvyššího správního soudu postupoval městský soud v souladu s uvedenou judikaturou. Městský soud důkladně vypořádal všechny stěžejní žalobní námitky (rozsudek čítá 32 stran). Řádně vysvětlil, z jakého důvodu aproboval závěry žalovaného, resp. proč v daném případě neshledal důvod ke zrušení jednotlivých správních rozhodnutí. Oporu v judikatuře přitom lze shledat i ve vztahu k závěru městského soudu ohledně nadbytečnosti věcného posouzení azylového příběhu stran naplnění podmínek pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. V usnesení ze dne 21. 3. 2023, č. j. 5 Azs 35/2022-29, Nejvyšší správní soud uvedl, že „za situace, kdy byla hodnověrnost vyličeného azylového příběhu stěžovatele zpochybněna jako celek, nemá smysl se zabývat hypotetickou otázkou, zda by v případě, pokud by se o hodnověrnou výpověď jednalo, byly splněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu či pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.“ Pokud tedy městský soud v přezkoumávaném případě neposuzoval, zda zjištěný skutkový stav dané věci poskytuje oporu pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a násl. zákona o azylu, nelze jeho postup považovat za nesprávný. Městský soud vyšel z příléhavé judikatury Nejvyššího správního soudu, přičemž zcela správně uzavřel, že je-li azylový příběh žadatelů o azyl nevěrohodný jako celek, nemá smysl zabývat se jeho věcným posouzením z hlediska naplnění podmínek stanovených v § 12 a násl. zákona o azylu. Ani v této souvislosti tedy nelze považovat napadený rozsudek městského soudu za nepřezkoumatelný. Kasační soud neshledal ani žádnou jinou vadu v postupu městského soudu, pro kterou by bylo nutno přistoupit ke zrušení jeho rozsudku (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).

[10] Výše uvedené lze přiměřeně vztáhnout i na jednotlivá rozhodnutí žalovaného. I ta jsou dle názoru zdejšího soudu odůvodněna srozumitelně a zcela dostatečně (v tomto ohledu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 92/2012-41, či ze dne 16. 7. 2014, č. j. 3 As 111/2013-25).

[11] I postup při zjišťování skutkového stavu má oporu v právní úpravě a judikatuře (srov. § 3 správního řádu a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-65, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-43, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66). Žalovaný důkladně zkoumal okolnosti dané věci, přičemž zohlednil i stěžovateli akcentované skutečnosti, a to v kontextu celkového azylového příběhu, resp. souhrnného obsahu spisu. Městský soud proto nepochybil, pokud z jeho závěrů vyšel (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 5 As 49/2016-198, ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 As 15/2016-85, ze dne 27. 8. 2019, č. j. 1 Azs 343/2018-28, či ze dne 16. 3. 2020, č. j. 1 As 245/2019-38).

[12] I další závěry napadeného rozsudku mají oporu v judikatuře. Otázka hodnověrnosti výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu je z hlediska rozhodování o jejím udělení ve většině případů zcela zásadní (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2004, č. j. 4 Azs 152/2004-36, ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008-83, ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008-105, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, ze dne 11. 11. 2019, č. j. 3 Azs 94/2019-33, ze dne 30. 9. 2020, č. j. 2 Azs 165/2019-57, či usnesení téhož soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 Azs 414/2018-70). Závěr o tom, že azylový příběh žadatele či jeho část jsou nevěrohodné, by měl vycházet z důsledného přezkoumání hodnověrnosti této výpovědi ve světle obecně uznávaných indikátorů hodnověrnosti (věrohodnosti), jak jsou shrnuty v čl. 4 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany. *„Mezi ně patří zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní, její plausibilita ve světle mimo jiné relevantních informací o zemi původu atd.“* (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2023, č. j. 5 Azs 35/2022-29, ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 97/2019-41, či ze dne 26. 8. 2022, č. j. 5 Azs 153/2020-63, publ. pod č. 4399/2022 Sb. Nejvyšší správní soud, ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, publ. pod č. 3279/2015 Sb. NSS ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007-55, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, atp.).

[13] Městský soud nahlížel na přezkoumávanou věc optikou výše označené judikatury. Správně dovodil, že azylový příběh, jak jej vyličili stěžovatelé [zejména pak stěžovatel a), od něhož odvozují azylový příběh i ostatní stěžovatelé], není hodnověrný. Jednotlivé výpovědi stěžovatelů jsou vnitřně nekonzistentní. Nejedná se přitom o zjevné marginálie, které by bylo lze překlenout prostým dovysvětlením či interpretací, nýbrž naopak o zcela zásadní rozpory mezi jednotlivými tvrzeními stěžovatelů (srov. str. 5 a násl. rozhodnutí žalovaného a body 42-44 napadeného rozsudku). Lze dodat, že stěžovatelé měli možnost rozpory ve

pokračování

svých výpovědích vysvětlit, a to jak v řízení před žalovaným, tak i následně v rámci řízení před městským soudem (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2023, č. j. 5 Azs 35/2022-29). Žádné hodnověrné vysvětlení však nenabídli. V rámci stížní argumentace stran (ne)věrohodnosti jimi tvrzeného azylového příběhu toliko obecně polemizovali se závěry žalovaného, resp. městského soudu, a to mj. s poukazem na časový odstup tvrzených událostí. Stran toho nicméně kasační soud zdůrazňuje, že nebyly zjištěny nesrovnalosti zanedbatelného charakteru, či jiné obdobné nepřesnosti (jak tvrdí stěžovatelé), u nichž by bylo lze předpokládat jejich postupné zapominání, nýbrž takové skutečnosti, které tvoří samotné jádro azylového příběhu. Nejedná se tak o případ, kdy se „žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie tak, aby bylo možné jeho výpověď i přes drobné nesrovnalosti, jež mohou být skutečně zapříčiněny časovým odstupem, případně určitým zkreslením či nedorozuměním v rámci tlumočení pohovoru, označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu“ (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2023, č. j. 5 Azs 35/2022-29, ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008-83, atp.).

[14] Lze dodat, že nevěrohodnost tvrzení stěžovatelů spatřoval správní orgán a návazně městský soud zejména v tvrzení stran problémů se soukromými osobami, přičemž z konstantní judikatury vyplývá, že takové potíže mohou být azylově relevantní až v případě, kdy se cizinec obrátil s žádostí o pomoc na orgány státu, ve kterých k nim došlo, popř. pokud by tyto orgány cizinci nemohly či nechťely poskytnout efektivní ochranu (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003-60, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003-49, ze dne 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016-19, či ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016-31, ze dne 10. 10. 2019, č. j. 5 Azs 7/2019-36, ze dne 27. 7. 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37, ze dne 23. 2. 2023, č. j. 8 Azs 33/2022-86). Kasační soud přitom ve shodě s městským soudem podotýká, že z azylového příběhu, jak jej vylíčili stěžovatelé, nelze s jistotou říct, zda se stěžovatelé v zemi původu, popř. jinde skutečně obrátili na státní orgány s žádostí o pomoc, resp. zda by jim tyto neposkytly účinnou ochranu. I v tomto směru byly výpovědi stěžovatelů nekonzistentní a značně nevěrohodné. Nejvyšší správní soud dodává, že již opakovaně zabýval možností obracet se s podobnými problémy na orgány země původu stěžovatelů (vedle výše uvedené judikatury srov. např. usnesení ze dne 10. 10. 2019, č. j. 5 Azs 7/2019-36, ze dne 16. 2. 2023, č. j. 7 Azs 295/2022-30, atp.). Nelze přehlédnout, že stěžovatelé s rozsudkem městského soudu polemizují povětšinou v obecné rovině, což limituje i hloubku soudního přezkumu před kasačním soudem (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).

[15] Nejvyšší správní soud neshledal ani žádnou jinou nezákonnost či vadu v postupu městského soudu, popř. žalovaného, pro kterou by bylo nutno přistoupit ke zrušení jejich rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64, atp.). Z obsahu spisu nevyplývá, že by žalovaný, resp. městský soud, zaujali ke stěžovatelům nepřátelský (tendenční) přístup, popř. že by porušili pravidlo „v případě pochybnosti ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“. Obsah spisu poskytuje oporu pro nosný závěr stran rozporů mezi výpověďmi stěžovatelů, v důsledku čehož nelze aplikovat ani rozsudek

zdejšího soudu ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Azs 14/2013-32. Obecný odkaz na zprávu MZV USA ze dne 12. 4. 2022 o dodržování lidských práv v Pákistánu, pak nikterak nevysvětluje předmětné rozpory v tvrzení stěžovatelů. Nutnost zrušení rozsudku městského soudu nelze dovodit ani na základě další stěžovateli (obecně) odkazované judikatury (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58, ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, ze dne 29. 7. 2015, č. j. 4 Azs 114/2015-27, či usnesení ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38). V žádném z označených rozhodnutích nebyla posuzována zcela identická situace, ke které došlo v nyní projednávané věci.

[16] Nejvyšší správní soud závěrem konstatuje, že: *„Institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60). Azyl je *„institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003-47), a tudíž snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení téhož soudu ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016-26, a ze dne 22. 9. 2023, č. j. 8 Azs 144/2023-28).

[17] Judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

[18] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., a usnesení téhož soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatelé ve věci úspěch neměli, proto jim náhrada nákladů nenáleží. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. března 2024

pokračování

Tomáš Foltas
předseda senátu